

Spis treści

Wstęp	9
1. Wprowadzenie do rachunkowości	11
1.1. Istota rachunkowości	12
1.2. Przedmiot, podmiot i funkcje rachunkowości	17
1.3. Regulacje prawne rachunkowości	22
1.4. Zasady rachunkowości.....	27
1.5. Przykłady	31
1.6. Zadania	36
2. Bilans jako rachunek majątku i kapitałów	43
2.1. Majątek jednostki i źródła jego finansowania	44
2.2. Bilans	45
2.3. Ogólna charakterystyka aktywów.....	48
2.4. Ogólna charakterystyka pasywów	53
2.5. Przykłady	56
2.6. Zadania	66
3. Rachunek zysków i strat jako rachunek efektywności ekonomicznej	85
3.1. Przychody i koszty jako podstawowe kategorie ekonomiczne.....	86
3.2. Rachunek zysków i strat jako część sprawozdania finansowego	87
3.3. Segmenty działalności w rachunku zysków i strat	88
3.4. Ustalenie wyniku finansowego jednostki	90
3.5. Przykłady	92
3.6. Zadania	96
4. Identyfikacja, klasyfikacja i dokumentacja operacji gospodarczych	103
4.1. Istota operacji gospodarczych.....	104
4.2. Klasyfikacja operacji gospodarczych	105
4.3. Dokumentacja księgowa.....	108
4.4. Rodzaje dowodów księgowych	111
4.5. Przykłady	113
4.6. Zadania	121

5. Konto księgowé jako element ksiąg rachunkowych	129
5.1. Istota konta księgowego i zasada podwójnego zapisu	130
5.2. Podział i funkcjonowanie kont księgowych	133
5.3. Zestawienie obrotów i sald oraz jego funkcje	141
5.4. Prowadzenie ksiąg rachunkowych i zakładowy plan kont	143
5.5. Przykłady	146
5.6. Zadania	158
6. Podstawowe kategorie wyceny w rachunkowości	171
6.1. Istota wyceny bieżącej i bilansowej	172
6.2. Podstawowe kategorie wyceny	174
6.3. Zasady wyceny składników majątku i zobowiązań	176
6.4. Wycena w warunkach szczególnych	179
6.5. Przykłady	182
6.6. Zadania	186
7. Ewidencja rozrachunków i aktywów pieniężnych	193
7.1. Istota rozrachunków	194
7.2. Klasyfikacja rozrachunków	196
7.3. Istota aktywów pieniężnych	198
7.4. Klasyfikacja aktywów pieniężnych	199
7.5. Przykłady	200
7.6. Zadania	213
8. Ewidencja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	231
8.1. Charakterystyka środków trwałych	232
8.2. Ewidencja środków trwałych	233
8.3. Amortyzacja środków trwałych	234
8.4. Wartości niematerialne i prawne	236
8.5. Przykłady	237
8.6. Zadania	243
9. Ewidencja zapasów	251
9.1. Istota zapasów	252
9.2. Klasyfikacja zapasów	252
9.3. Początkowa wycena zapasów	255
9.4. Ewidencja rozchodu zapasów	257
9.5. Przykłady	259
9.6. Zadania	270

10. Rozliczanie i ewidencja kosztów działalności operacyjnej	281
10.1. Pojęcie i istota kosztu w rachunkowości	282
10.2. Klasyfikacja kosztów	284
10.3. Rozliczanie kosztów	289
10.4. Kalkulacja kosztów.....	293
10.5. Ewidencja kosztów	297
10.6. Przykłady	302
10.7. Zadania	316
11. Ustalanie wyniku finansowego i sporządzanie bilansu zamknięcia	331
11.1. Kategorie kształtujące wynik finansowy	332
11.2. Ustalanie wyniku finansowego metodą porównawczą	333
11.3. Ustalanie wyniku finansowego metodą kalkulacyjną	335
11.4. Sporządzanie bilansu zamknięcia	340
11.5. Przykłady	342
11.6. Zadania	353
12. Sprawozdanie finansowe jako produkt rachunkowości	365
12.1. Cel i adresaci sprawozdania finansowego	366
12.2. Struktura sprawozdania finansowego	368
12.3. Podstawy prawne i zróżnicowanie obowiązków sprawozdawczych.....	371
12.4. Wprowadzenie do analizy finansowej	373
12.5. Przykłady	375
12.6. Zadania	387
Załączniki.....	395
Wykaz aktów prawnych.....	407
Zalecana literatura.....	407
Spis rysunków.....	408
Spis tabel.....	410

Wstęp

Studiowanie rachunkowości jest nieodłącznie wpisane w zdobywanie kwalifikacji z zakresu nauk ekonomicznych. Rachunkowość będąca stosowaną dyscypliną ekonomiczną jest traktowana jako międzynarodowy język biznesu i jednocześnie postrzegana jako system informacyjny współczesnych przedsiębiorstw, który ma zaspokajać potrzeby informacyjne ich interesariuszy. Z jednej strony rachunkowość jest ukierunkowana na dostarczanie informacji podmiotom zewnętrznym, takim jak organy podatkowe, inwestorzy, instytucje finansowe, i w tym zakresie jest uregulowana przepisami prawa, a procedury przetwarzania informacji są ściśle określone. Z drugiej strony informacje z rachunkowości są niezbędne interesariuszom wewnętrznym do zarządzania przedsiębiorstwem i podejmowania decyzji ukierunkowanych na osiągnięcie celów działalności.

Niniejszy podręcznik ma charakter wprowadzenia do studiowania rachunkowości i zawiera treści dotyczące przede wszystkim fundamentalnych założeń rachunkowości, których rozumienie jest niezbędne do dalszego pogłębiania rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej. Książka składa się z dwunastu rozdziałów, które odnoszą się głównie do podstawowych problemów rachunkowości, a zwłaszcza do identyfikacji operacji gospodarczych i zasadniczych koncepcji wyceny oraz kluczowych aspektów sprawozdawczości finansowej. W opracowaniu przedstawiono najważniejsze zagadnienia związane z ewidencją księgową rozrachunków, rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, zapasów, a także zasady rozliczania i ewidencji kosztów działalności.

Każdy z rozdziałów jest podzielony na kilka podrozdziałów, które obejmują wprowadzenie teoretyczne, przykłady i zadania. Wprowadzenie do rozdziału ma na celu syntetyczne przedstawienie najważniejszych koncepcji związanych z tematyką danego rozdziału i łącznie z przykładami ma stanowić pomoc przy samodzielnym rozwiązywaniu zadań. Stopień trudności zadań jest zróżnicowany i te, które umieszczono na początku, są łatwiejsze, zbliżone do przykładów z rozwiązaniami. Pod koniec każdego rozdziału znajdują się zadania trudniejsze, których rozwiązanie wymaga pogłębionego studiowania rachunkowości z wykorzystaniem polecanej literatury.

Podręcznik jest przygotowany z myślą o osobach, które rozpoczynają studiowanie rachunkowości. Może stanowić pomoc dydaktyczną dla studentów studiów I oraz II stopnia uczelni o profilu ekonomicznym oraz kierunków ekonomicznych prowadzonych na innych uczelniach. Opracowanie obejmuje fundamentalne kwestie dotyczące

rachunkowości, przy czym odwołuje się w niezbędnym zakresie do prawa bilansowego, w związku z tym stan prawny jest na 1 stycznia 2017 roku.

Autorzy pragną wyrazić wdzięczność Recenzentom opracowania – prof. Małgorzacie Rówińskiej z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz prof. Piotrowi Szczypie z Uniwersytetu Szczecińskiego. Ich uwagi przyczyniły się do udoskonalenia trzeciej, rozszerzonej wersji podręcznika.

Bartłomiej Nita